

PROFESSIONAL TRAINING FUTURE TEACHERS OF MUSIC ART TO VOCAL AND EDUCATIONAL ACTIVITIES: REGULARITYS, PRINCIPLES

Ovcharenko Natalia, Doctor of Pedagogical Sciences, associate professor department of methodology of musical education. singing and choral conducting, Krivoy Rog State Pedagogical University, Gagarina 54-a st., 50086 Krivoy Rog, , Ukraine, shvager77@gmail.com

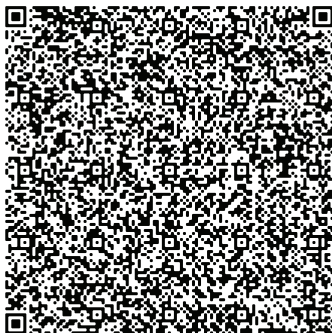
The article substantiates the relevance of the study of patterns and principles of training of future teachers of music to vocal and educational activities. It is analyzed scientific works on philosophy, philosophy of education and the arts, education, music pedagogy and music. The author displays deterministic relationship between the philosophical, pedagogical and artistic laws and the laws and principles of future teachers of music training to vocal and educational activities. It is determined that all philosophical, pedagogical or artistic law inherent in certain laws and principles; knowledge of laws to make the process of preparation of teachers of music more productive and manageable. The author classified laws and principles of training of future teachers of music to vocal and educational activities specifically to common didactic and professional. Specific professional patterns include: interdependence of vocal psychological and physiological processes; the relationship between the value attitude to vocal teacher and educational activities and the nature of art and the aesthetic impact of vocal art and vocal pedagogy. Specific professional principles include: various types and forms of vocal and educational activities, and cultural; psycho-physiological conditioning; semiotic focus and interpretation of the text of a musical work; creative performance; consideration of teaching experience.

Keywords: future teacher of music art; principle; professional training; regularity; rule; vocal and educational activities.

Стаття надійшла до редакції 03.09.2016

Прийнято до друку 27.10.2016

УДК 378.147.477

Ніна Батечко

ORCID iD 0000-0002-3772-4489

доктор педагогічних наук, доцент,
провідний науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії освітології,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Тимошенка, 13-б, 04212 м. Київ, Україна
n.batechko@kubg.edu.ua

Інна Титаренко

ORCID iD 0000-0002-5848-631X

кандидат педагогічних наук, доцент,
старший науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії освітології,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Тимошенка, 13-б, 04212 м. Київ, Україна
i.tytarenko@kubg.edu.ua

РОЗВИТОК МАГІСТРАТУРИ В УКРАЇНІ НА ЗАСАДАХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОСТІ

У статті розглянуто загальні проблеми магістерської підготовки в Україні. Підготовку магістрів розглянуто як педагогічну систему. Адаптовано міждисциплінарний підхід до магістерської підготовки як до педагогічної системи, зокрема основні засади синергетики. Вивчається феномен самоорганізації у процесі магістерської підготовки як можливий напрям її оптимізації.

Ключові слова: магістр; магістартура; педагогічна система; міждисциплінарний підхід; синергетика.

Вступ. У сучасних умовах цивілізаційного розвитку одним із основних атрибутів вищої освіти є відкритість, а її подальший розвиток все більше

спрямовується на подолання замкненості та надання освітньому процесу творчого характеру. Останнє спонукає до перегляду іншої – якісно нової ролі

магістерської підготовки як освітнього інституту формування інтелектуальної еліти України.

З 90-х років минулого століття зазнали активізації наукові дослідження, пов'язані з визначенням місця й ролі інституту магістратури у професійній підготовці майбутніх фахівців. Наукові розвідки з питань магістерської підготовки, зокрема у працях С. С. Вітвицької, О. В. Глузмана, О. І. Гури, О. В. Єременка, К. В. Корсака, В. І. Лугового, С. О. Сисоевої, дають підстави для пошуків ефективних шляхів організації освітнього прогресу на магістерському рівні та його сучасного методологічного обґрунтування. Науковці одноставні у необхідності створення інноваційної освітньої моделі підготовки магістрів, яка замінить усталену адаптаційну освітню модель та активізує розвиток здібностей студентів, їх інноваційне мислення, здатність до сприйняття мінливих умов сучасної інформаційного суспільства.

Разом з тим проблеми організації ступеневої освіти в Україні та особливості магістерської підготовки потребують подальшого дослідження. Незважаючи на те, що підготовка магістрів відбувається вже друге десятиліття поспіль, як наукова проблема вона ще залишається недостатньо дослідженою. Висвітлення окремих аспектів безсистемність, відсутність цілісного розгляду зазначеної проблеми породжує ситуацією неоднозначності, різноспрямованості підходів до з'ясування принципових засад теорії і методології магістерської підготовки.

З врахуванням зазначеного, наукової платформи підготовки магістрів в Україні, що ґрунтується на ізольованих педагогічних, психологічних та філософських знаннях стає недостатньою. Ми вважаємо, що до розв'язання пошуку ефективних шляхів розвитку магістратури в Україні варто підійти з міждисциплінарних позицій.

Метою статті є з'ясування теоретико-методологічного підґрунтя магістерської підготовки в Україні як педагогічної системи в контексті міждисциплінарного підходу. Останнє, на нашу думку, дозволить по-новому проектувати та конструювати освітні стандарти, професійні програми підготовки магістрів в Україні та відповідно організувати їх освітній процес.

Підготовка магістрів в Україні як педагогічна система. Для кращого розуміння сутності досліджуваної проблеми проаналізуємо різні тлумачення терміну «педагогічна система» та його основні ознаки. Вперше цей термін було введено у педагогічну науку Н.В. Кузьміною, яка розглядала його як сукупність взаємопов'язаних структурних і функціональних компонентів, підпорядкованих меті виховання, освіти та навчання підростаючого покоління і дорослих людей (Кузьміна Н. В., 1978). Б.С. Гершунський вважає, що поняття «педагогічна система» – це інтегративний об'єкт педагогічної оптимізації, який

об'єднує більшість педагогічних процесів: систему навчально-виховної роботи, систему педагогічного управління (Гершунський Б. С., 1986).

Розробляючи педагогічні системи, науковці найчастіше зосереджують увагу на таких їх складових: студенти, науково-педагогічні працівники, цілі, зміст, процеси, організаційні форми виховання і навчання, принципи, підходи, реальні результати тощо. Так, зокрема, В.М. Володько подає визначення педагогічної системи як упорядкованої множини взаємопов'язаних та взаємообумовлених структурних та функціональних компонентів, що становлять єдине ціле у своїй структурі, поєднаних спільними цілями, мотивами і завданнями, спрямованих на виховання та навчання особистості (Володько В. М., 2000). Для ефективного функціонування педагогічної системи, на думку дослідника, потрібно, щоб результат навчання відповідав цілям, установкам та вимогам держави і проектувався на майбутню професію та особистісну діяльність, а компоненти системи повинні бути взаємопов'язані та взаємообумовлені.

Дослідження сутності технології навчання з позицій системності створює умови для розкриття прихованих потенційних можливостей будь-якої педагогічної системи, виявлення особливостей і закономірностей процесу навчання, розкриття його переваг й недоліків. Таке дослідження дасть змогу уникнути багатьох недоліків еволюції педагогічної системи, а переваги успішно застосовувати на практиці.

Оскільки педагогічна система є соціальною і деяким чином штучно організованою структурою, то навколо себе вона формує певний освітній простір відповідно до певної моделі, яка визначає типи взаємозв'язків, очікувані результати, механізми перспектив розвитку. Проте дотримання моделі є чітко детермінованим, а тому зміни, які відбуваються у суспільстві враховуються недостатньо і, як наслідок, не можуть ефективно впливати на розвиток педагогічних систем. На нашу думку, вийти з цієї ситуації можна, вважаючи, що педагогічні системи завжди відкриті, здатні до самопізнання (рефлексії), оскільки її елементи тісно пов'язані з інформаційними процесами суспільства і залишаються стійкими, якщо поставлені цілі повністю співпадають з отриманим кінцевим результатом. Взаємодія компонентів у системі – не є просто співвідносна дія, не просто будь-який невизначений самостійний їхній зв'язок; система оптимальна тоді, коли вона має програмовану дифузну взаємодію відповідних груп і компонентів, взаємопов'язаних рішенням загальних завдань, що взаємоспрямовані і доповнюють одне одного, достатньо детермінованих, методологічно та дидактично обґрунтованих.

Представлені вище ознаки та структура педагогічної системи якнайкраще поширюються на педагогічну систему магістерської

підготовки в Україні. Досліджувана нами педагогічна система підготовки магістрів є цілісною, поліфункціональною, динамічною, відкритою структурою з притаманними їй ознаками, ієрархічною побудовою, системоутворюючими зв'язками і спрямована на створення нової інтегративної якості (сукупності якостей) професійної компетентності магістранта – майбутнього фахівця. Варто зауважити, що професійна підготовка фахівців в умовах магістратури є підсистемою системи вищої освіти України. Тому, педагогічна система підготовки магістрів та система вищої освіти загалом ґрунтуються на спільних освітніх парадигмах, концепціях та підходах. Разом з тим професійна підготовка магістрів розглядається як педагогічна система, яка має свою власну структуру та особливості, розуміння яких, на нашу думку, оптимізуватиме магістерську підготовку в Україні.

Міждисциплінарний підхід у дослідженні педагогічних систем підготовки магістрів в Україні. Міждисциплінарний підхід визначається одним із провідних у педагогічних дослідженнях, зокрема при вивченні педагогічних систем. Проведений у форматі дослідження аналіз педагогічних джерел показав високий інтерес науковців до феномену міждисциплінарності в освітньому процесі. Дослідники (Василькова В. В., Кропотова Н. В., Чапаев Н. К. та ін.) одностайні в думці, що примноження і розвиток нових знань у сучасній науці в основному відбувається за рахунок відкриттів, що здійснюються на стику областей різних наукових дисциплін, оскільки традиційне поле предметних знань вже практично вичерпало свій потенціал. Так, на думку Н. В. Кропотової, класичний етап розвитку науки охарактеризувався прискороною диференціацією знань, виділенням окремих наукових дисциплін, для неокласичного етапу в більшій мірі притаманний внутрішньодисциплінарний синтез наукових знань, а от для постнеокласичного етапу стає необхідним міждисциплінарний синтез знань, який не виходить за межі суспільних і гуманітарних наук, і синтез, здійснюваний у всьому просторі наукового пізнання без будь-якої дисциплінарних обмежень (Кропотова Н. В., 2008, с. 23).

Зауважимо, що поряд з терміном «міждисциплінарність» у педагогічних дослідженнях все частіше використовуються терміни «трансдисциплінарність» і «мультидисциплінарність». Так, зокрема, О. Князева та С. Курдюмов вважають ці поняття близькими один одному, хоча вони й мають деякі відмінності. «Міждисциплінарність», з їхньої точки зору, означає перш за все перенесення методів дослідження і моделей з однієї наукової дисципліни в іншу; «трансдисциплінарність» характеризує такі дослідження, які йдуть «через» і «крізь» різні дисципліни і виходять «за межі» конкретних дисциплін, на більш високий рівень (метарівень), який вже не залежить від тієї чи іншої конкретної

дисципліни; «мультидисциплінарність», у свою чергу, є характеристикою дослідження, в якому предмет вивчається одночасно кількома науковими дисциплінами. Тому, вважають науковці, доцільніше говорити про «трансдисциплінарності стратегії» і «міждисциплінарності дослідження», бо «трансдисциплінарність» означає відправні пункти пошукової роботи та спрямованість досліджень, тоді як «міждисциплінарність» показує основний зміст дослідження (Князева Е. Н., Курдюмов С. П., 2002).

Наукові публікації останніх років засвідчують прагнення до трансдисциплінарних наукових пошуків і вчених-педагогів. Останнє пов'язано із множинністю сучасних педагогічних практик, певною невизначенністю у формулюванні педагогічних категорій та загалом перехідним періодом, у якому перебуває сучасна педагогіка. Вдаючись до обґрунтування педагогічних понять, процесів та явищ, науковці все частіше використовують філософські, соціологічні, математичні терміни, здійснюючи тим самим синергію напрямів наукових досліджень.

Варто зазначити, що головною акумулюючою теорією, яка об'єднує різні наукові напрями досліджень є синергетика. До «загального фонду» синергетики входять моделі і явища з фізики, хімії, біології, психології, соціальних наук, сучасних напрямів мистецтва, теорії оптимізації і т.ін., які базуються на математичному моделюванні (Малков А. С., 2007, с. 405). Виходячи з цього можна стверджувати, що синергетика спроможна вивчати загальні принципи розвитку складних систем поза їх предметною належністю. Складні системи, як зауважує А.С. Малков, мають багато спільного, і бачення цього спільного не тільки розвиває загальний міждисциплінарний погляд на знання, а й допомагає при «освоєнні окремих дисциплін у результаті розпізнавання відомих понятійних структур у новій сфері, що вивчається».

Педагогічна синергетика, як зауважує В. Г. Кремень, дає можливість по-новому підійшли до розроблення проблем розвитку педагогічних систем і педагогічного процесу, розглядаючи їх насамперед із позицій відкритості, співтворчості та орієнтації на саморозвиток (Кремень В. Г., 2013, с. 3-4). Саме з позицій педагогічної синергетики можна підійти до розвитку інституту магістратури в Україні як педагогічної системи.

З зазначених позицій можна виокремити такі найважливіші складники використання ідей педагогічної синергетики у досліджуваній проблемі: використанні їх у моделюванні та прогнозуванні розвитку педагогічної системи підготовки магістрів, управління освітнім процесом у магістратурі та змістове наповнення магістерських програм.

Сукупність застосування синергетичного підходу до педагогічних систем ґрунтується на теорії нерівноважних станів, яку розробив родоначальник синергетичного напрямку наукових досліджень І.А. Пригожин. Науковець

вивчав так звані «відкриті системи», між якими постійно відбувається обмін енергією, речовиною, інформацією, а тому для них характерними є постійна стохастичність і мінливість (Пригожин І., Стенгерс І., 2008). З поняттям стохастичності тісно пов'язані явища флуктуації та біфуркації. Так, І. А. Пригожин вважає, що всі системи містять підсистеми, котрі постійно флуктуються. Іноді окрема флуктуація або комбінація флуктуацій можуть стати настільки сильними, що попередня організація не витримує і руйнується. У цей переломний момент, який називають точкою біфуркації, принципово неможливо передбачити, в якому напрямі буде відбуватися подальший розвиток: чи стане більш хаотичним, чи перейде на новий, більш високий рівень організації, який І. А. Пригожин назвав дисипативною структурою.

Принцип мінімуму продукції ентропії відкритої системи (міри її хаотичного стану) у стаціонарному стані є найважливішим результатом нерівноважної термодинаміки, оскільки пропонує цілісний критерій встановлення стаціонарного стану. Цей принцип, зокрема, ґрунтується на теоремі Пригожина: у стаціонарному стані, близькому до термодинамічної рівноваги, значення швидкості продукції ентропії системи за рахунок необоротних процесів досягає відмінного від нуля постійного мінімального значення:

$$\sigma = \frac{ds}{dt} \rightarrow \min$$

Критерієм наближення відкритої системи до стаціонарного стану є від'ємність похідної від продукції ентропії за часом:

$$\frac{d^2s}{dt^2} < 0.$$

Педагогічні системи, на нашу думку, цілком можна віднести до відкритих систем з дисипативною структурою з характерною зміною ентропії, адже для вивчення педагогічних явищ науковці все частіше використовують положення про стохастичність та невизначеність у їх розвитку, про вплив суб'єктивних факторів і випадковість. Так, зокрема, останні наукові дослідження підтверджують той факт, що до педагогічних систем з дисипативними структурами належать викладачі, ті, хто навчається (учні, студенти), освіта загалом та ін. (Андрущенко В.П., 2002, с. 9-17). Виявлені педагогічною наукою стохастичність і нелінійність педагогічних законів, особливості їх дій у конкретних педагогічних ситуаціях, неоднозначність їх прояву, залежність закономірностей педагогічного процесу від зовнішніх і внутрішніх умов, біфуркаційний характер навчально-виховного процесу й пізнавальної діяльності – все це закладено, як вище було зазначено, в основних принципах синергетики.

Отже, використовуючи науковий потенціал синергетики можна вирішити ряд проблем

магістерської підготовки в Україні, що уможливить, на нашу думку, нове методологічне підґрунтя цьому процесу. Так, зокрема, об'єктом дослідження синергетики, як було вже зазначено вище, є системи відкритого типу, принципом функціонування яких є самоорганізація, здійснювана на основі постійної й активної її взаємодії із зовнішнім середовищем. Функціональними характеристиками таких систем є взаємодія, відкритість, динамічність, нелінійність, саморегуляція й самоорганізація. Накладемо основні принципи синергетики на процес підготовки магістрів як відкритої педагогічної системи, здатної до самоорганізації та саморозвитку та розглянемо навчально-виховний процес підготовки магістрів як відкрити нелінійну систему, здатну до самоорганізації. Підійдемо до самоорганізації як до процесу, під час якого утворюються та удосконалюється організація об'єктів складної динамічної природи, а відтак, на нашу думку, і підготовка магістрів.

Зауважимо, що самоорганізація простежується лише в системах, які мають високий рівень складності, достатню кількість елементів, зв'язок між якими має не жорсткий, а скоріш ймовірнісний характер. Так, зокрема, Г. І. Рузавін виокремив наступні передумови виникнення феномену «самоорганізація»: відкритість системи, тобто її здатність обмінюватись енергією та інформацією з оточуючим середовищем; достатня віддаленість системи від точки рівноваги; нерівноважність системи (Рузавін Г. І., 1993).

Зважаючи на перехідний етап розвитку вищої освіти України та формування інституту магістратури, вважаємо педагогічну систему магістерської підготовки наразі нерівноважною, тобто достатньо віддаленою від точки рівноваги. Вживаючи основні положення нерівноважної термодинаміки, продукція ентропії в ній прямує до максимального значення: $\sigma \rightarrow \sigma_{\max}$, а відтак уможливорює виникнення самоорганізації та її розвиток.

Прояви самоорганізації у педагогічній системі підготовки магістрів підтверджуються багатьма процесами, що відбуваються у вищій освіті України, зокрема її самоналагодження, що спонукало усуненню освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» та оптимізації магістерської підготовки. Розглядаючи підготовку магістрів як нелінійну педагогічну систему, можна говорити про її випереджувальний характер, адже відкриті системи вчасно реагують на зовнішні і внутрішні зміни завдяки самоорганізації. Відкрита педагогічна система підготовки магістрів рефлекторно реагує на зміни і запити суспільства та постійно набуває якісно інших властивостей у вигляді нових магістерських програм та наповнення їх змісту. Так, зокрема, такі програми мають починатися не з вивчення питань історичного становлення певної дисципліни, а зі з'ясування суті та причин виникнення тієї чи іншої проблеми сучасності

(науки, технологій, суспільства) та пошуку альтернативних шляхів її вирішення. Таким чином, процеси самоорганізації спонукають до принципової зміни навчальних планів та програм підготовки магістрів, які уможливають їх відповідність потребам ринку праці та соціальним перетворенням. Як вже зазначалося, розвиток синергетичних систем супроводжується їх проходженням через особливі стани нестійкості (біфуркаційні стани). У ці моменти незначні, іноді випадкові, впливи можуть призвести до появи нових структур, нових рівнів організації системи, які будуть впливати на вище сформовані рівні і трансформувати їх (Чернелак І., 2005). З цих позицій можна спостерігати появу нових інноваційних форм організації навчально-виховного процесу в магістратурі, які спонукають пізнавальну ініціативу магістрантів та сприяють ситуаціям їх неординарного мислення. Відкриті педагогічні системи на основі синергетичних принципів мають властивість «вирощувати» в собі нові якості, у нашому випадку – це нова якість взаємодії між магістрантом та викладачем, зорієнтована на спільну творчість, взаємодопомогу та співпрацю. Адже з позицій синергетики контроль за суб'єктом, що саморозвивається, не може здійснюватись шляхом силового впливу на нього.

За законами синергетики відкриті системи, здатні до самоорганізації, завжди набувають ознак інноваційних структур як саморефлексивних, спроможних створювати нові моделі зовнішнього світу відповідно до внутрішніх потреб суб'єктів системи в умовах індивідуальної чи колективної дії. Саме з таких позицій можна по-новому розуміти

«інноваційний характер» підготовки магістрів, що відображено у Законі України «Про вищу освіту». Сьогодні, на нашу думку, у вищих навчальних закладах першочерговими є завдання, які вимагають, крім засвоєння необхідного ядра знань, ще і цілеспрямованого розвитку творчого мислення та формування методологічної культури майбутніх фахівців, навчання магістрантів самостійному засвоєнню знань, генерації нових наукових, технічних та соціальних ідей. Формування творчого потенціалу майбутніх фахівців стає основною метою магістерської підготовки в Україні. Отримання таких результатів можливе на основі компетентно обґрунтованих і досконало сформованих освітньо-професійних програм підготовки магістрів, зорієнтованих на досягнення сучасних освітніх стандартів, запровадження нових педагогічних технологій навчання у вищих навчальних закладах.

Висновки. На прикладі педагогічної системи підготовки магістрів, ми відстежили, як принципи синергетики впливають на взаємодію великої кількості її підсистем, здатних до утворення стійких структур у самій педагогічній системі та розвитку в ній самоорганізації. Отже, ефективність підготовки фахівців в умовах магістратури набуває якісно нового рівня, якщо здійснюється на ґрунті міждисциплінарності, зокрема синергетичного підходу. Використання цієї теоретико-методологічної основи, на наш погляд, дозволяє по-новому підійти до процесу підготовки магістрів з врахуванням перехідного періоду магістерської підготовки в Україні та пошуків ефективних шляхів її оптимізації.

Література

1. Андрущенко В. П. Освіта України в контексті суспільних проблем та суперечностей / В. П. Андрущенко // Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні: 1002-2001. Збірник наукових праць до 10-річчя АПН України. – Частина 2. – Харков: «ОВС», 2002. – С. 3-17.
2. Володько В. М. Педагогічна система навчання: теорія, практика, перспективи: Навч. посіб. / В. М. Володько. – К.: Пед. Преса, 2000. – 148 с.
3. Гершунський Б. С. Педагогическая прогностика: методология, теория, практика / Б. С. Гершунский. – К. – Вища школа, 1986. – 200 с.
4. Кремень В. Г. Педагогічна синергетика: понятійно-категоріальний синтез / В. Г. Кремень // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2013. – № 3. – С. 3-19.
5. Кузьмина Н. В. Закономерности педагогической деятельности / Н. В. Кузьмина // Современные психолого-педагогические проблемы высшей школы. – Л., 1978. – Вып. 4.
6. Князева Е. Н., Курдюмов С. П. Синергетика и новые подходы к процессу обучения [Электронный ресурс] / Е. Н. Князева, С. П. Курдюмов. – Режим доступа: http://www.xaos.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=151&Itemid=1.
7. Малков А. С. Синергетика преподавателя и преподавания синергетики / А. С. Малков // Синергетическая парадигма. Синергетика образования. – М.: Прогресс-Традиция, 2007. – С. 388-417.
8. Пригожин И. Порядок из хаоса. Новый диалог человека с природой / И. Пригожин, И. Стэнгерс. – М.: Ком Книга, 2008. – 296 с.
9. Ognevyuk V., Sysoieva S. (2015). Training of educational experts in Ukraine: experimental interdisciplinary program. The advanced science journal (6), pp. 98-103, DOI: 10.15550/ASJ.2015.06.098

РАЗВИТИЕ МАГИСТРАТУРЫ В УКРАИНЕ НА ОСНОВАНИИ МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОСТИ

Батечко Нина, доктор педагогических наук, ведущий научный сотрудник научно-исследовательской лаборатории освитологии, Киевский университет имени Бориса Гринченко, ул. Тимошенко 13-б, 04212 г. Киев, Украина, batechko_n_@ukr.net

Титаренко Инна, кандидат педагогических наук, доцент, старший научный сотрудник научно-исследовательской лаборатории освитологии, Киевский университет имени Бориса Гринченко, ул. Тимошенко 13-б, 04212 г. Киев, Украина, i.tytarenko@kubg.edu.ua

В статье рассмотрены насущные проблемы магистерской подготовки в Украине. Подготовка магистров рассматривается как педагогическая система. Адаптирован междисциплинарный подход к магистерской подготовке как к педагогической системе, в частности основные понятия синергетики. Изучается феномен самоорганизации в процессе подготовки магистров как возможное направление её оптимизации.

Ключевые слова: магистр; магистратура; педагогическая система; междисциплинарный подход; синергетика.

DEVELOPMENT OF MASTER'S DEGREE COURSE IN UKRAINE ON INTERDISCIPLINARITY PRINCIPLES

Batechko Nina, doctor of pedagogical sciences, leading researcher at the Scientific and Research Laboratory of Educology, Borys Grinchenko Kyiv University, st. Tymoshenko, 13 b, 04212 Kyiv, Ukraine, n.batechko@kubg.edu.ua

Tytarenko Inna, candidate of pedagogic sciences, senior researcher at the Scientific and Research Laboratory of Educology, Borys Grinchenko Kyiv University, st. Tymoshenko, 13 b, 04212 Kyiv, Ukraine, i.tytarenko@kubg.edu.ua

In the article the urgent problems of masters' training in Ukraine have been considered, the main areas of study of the problem in pedagogical theory have been analyzed. Masters' training has been considered as a pedagogical system. It has been proved that the masters' training system in Ukraine is integral, multifunctional, dynamic and open structure, with inherent characteristics, hierarchical structure, framework links and it is aimed at creation of a new integrated quality (the totality of professional competence qualities of a Master's Degree Student - future specialist).

The role of a multidisciplinary approach in modern pedagogical researches and the importance of interdisciplinarity phenomenon in the educational process have been stated. There has been proved the possibility of application of ideas of synergetics to the study of the general principles of complex systems, including the development of pedagogical system of masters' training in Ukraine. The phenomenon of self-organisation in the process of masters' preparation as a possible direction of its optimization is studied. It is proved that the use of a multidisciplinary approach, including basic principles of synergy allows a new approach to the process of masters' training, taking into consideration the transitional period of Master's Degree course building in Ukraine and finding efficient ways of its development.

Keywords: interdisciplinary approach; master; Master's Degree course; pedagogical system; synergetics.

Стаття надійшла до редакції 23.09.2016

Прийнято до друку 27.10.2016